

DE WONDERE WERK

Het geld van de o

Slechts in juli werd het duidelijk hoeveel de Vlaamse beroepstheatergezelschappen te besteden kregen voor het seizoen 1983-84. De Vlaamse executieve besloot toen een warrige en schemerige discussie binnen en buiten de Raad omtrent het geld van de Vlaamse overheid voor de toneelkunst. Hoeveel geld er beschikbaar is, valt het best te lezen in een tabel die door de Vlaamse Vereniging van Theaterdirecteurs (VVTD) werd opgesteld.

Legende

De gezelschappen zijn gerangschikt volgens hun plaats in het Theater-

decreet ('75), namelijk in vier groepen: A, B, C, D.

1981-1982: reëel geboekte cijfers, gepubliceerd door de administratie van het Ministerie van Nederlandse Cultuur.

1982-1983: Voor A, B, C zijn nog geen reële cijfers gekend. Uitgaande van een status quo in functies omvat de reëel gedane meeruitgave 8% (index en anciënteiten). Voor D konden geen reële cijfers worden ingevuld omdat nominatieve bedragen werden ingeschreven.

+ : verhogingen t.o.v. voorstellen van de RAT toegekend bij besluit van minister Poma (in miljoen fr.)

functies: volgens bepalingen in het

Theaterdecreet worden enkel aan A, B, C-groepen functies toegewezen. Die functies zijn onderverdeeld in 'plans' (IA, IB, etc.) T = totaal.

OPM: R + B is de fusie van Raamtheater en Bent. Nog gefusioneernd zijn Fakkeltheater en ETA, Arca-Net en Theater 19.

inlevering %: inlevering in procenten t.o.v. vorig seizoen (zonder de extra inlevering van index, berekend op 6%)

eigen inkomsten %: tabel uit *De Standaard*. Wordt erg bestreden in het toneelmilieu omdat de lijst bijvoorbeeld geen rekening houdt met specifieke opdrachten van verschillende gezelschappen.

	'81-'82	'82-'83 + 8%	nominatief	Functies							'83-'84	Functies						Inlevering %	Inkomsten %	
				+	IA	IB	IC	IIA	IIB	T		opm.	IA	IB	IC	IIA	T			
A. KNS	42.852.972	46.281.290								31	37.000.000					28	3	31	20	10
KVS	40.506.183	43.746.696								30	37.000.000					27	3	30	15	18
NTG	39.178.821	42.313.104								30	37.000.000		9	2	12	7	30	13	21	
KJT	35.207.249	38.023.776								29	35.000.000		10		12	7	29	8	5	
	157.745.225	170.364.816								120	146.000.000					120				
B. RVT	26.824.729	28.970.676								24	24.000.000					13	11	24	17	5
MMT	28.307.534	30.572.100								24	29.000.000		8		8	8	24	5	101	
Antigone	19.923.827	21.517.704								17	20.000.000		3		7	7	17	7	24	
Ensemble	—	—								—	9.500.000	R + B				14	14	+2	—	
	75.056.090	81.060.480								65	82.500.000					79				
C. Arena	19.578.927	21.145.212		1,5	2		8	7		17	20.000.000		2		8	7	17	5	49	
EWT	13.926.729	15.040.836								12	13.600.000		2		3	7	12	10	22	
Fakkeltheater	21.920.287	23.673.924								16	21.500.000	+ETA	4		9	4	17	21	18	
Arca NET	15.185.839	16.400.664								12	17.200.000	+T 19	2		8	2	12	12	31	
TIL	8.740.121	9.439.308								8	9.400.000		1		4	3	8	—	110	
Brialmont	13.278.996	14.341.320								11	13.300.000		3		2	6	11	7	23	
Kroontheater	5.728.085	6.186.348								5	5.500.000					8	8	11	15	
	98.358.990	106.227.612								81	100.500.000					85				
D. Kol. INS	9.072.000	9.345.000									9.200.000								2	61
M v.d. Dam	8.106.000	8.350.000									8.000.000								4	18
BKT	12.390.000	12.762.000									10.300.000							11	19	11
Korre	4.536.000	4.672.000									3.900.000								17	56
Malpertuis	3.412.500	3.515.000									4.400.000								3	22
Vertikaal	3.412.500	3.515.000									3.000.000								2,5	15
HTP	4.536.000	4.672.000									4.000.000								6,5	14
T 19	3.000.000	3.090.000									—	NET							—	20
NVT	5.040.000	5.191.000									4.400.000								15	13
Vormingstheater	5.103.000	5.153.000									4.100.000								20	61
Tentakel	3.000.000	3.090.000									3.000.000								7	3
ETA	3.622.500	3.622.500									—	FAK							—	35
Bent	5.670.000	5.840.000									—	ENS							—	178
Stekelbees	3.738.000	3.850.000									3.650.000								5	59
Kelk	3.000.000	3.090.000									3.000.000								2,5	3
Raamtheater	3.402.000	3.504.000									—	ENS							—	42
Zw. Komodie	3.000.000	3.090.000									4.450.000								3	26
Speeltheater	3.360.000	3.461.000									3.500.000								+	93
Tie 3	3.402.000	3.504.000									3.100.000								12	38
Merksems KT	—	—									1.000.000								—	—
	90.802.500	93.316.500									73.000.000									
Totaal	421.962.805	450.969.408		5							402.000.000									
		455.969.408																		

EN VAN POMA EN CO rheid voor toneel

De VVDT merkt hierbij op:

"A, B, C dienen hun aantal ambten in stand te houden, ook na inlevering. Sancties worden voorzien indien dat niet het geval zou zijn (b.v. terugvordering einde seizoen, minder subsidie volgend seizoen...). Concreet vrezzen wij dat hierdoor de gesubsidieerde artistieke ambten speciaal worden beschermd t.o.v. de niet-gesubsidieerde en vooral de niet-artistieke (technisch en administratief personeel). Waar de ontslagen zullen vallen is duidelijk."

"Een grote, blijvende verwarring in de hele discussie is dat theaterseizoenen niet overeenkomen met begrotingsjaren. Wanneer 402 miljoen uitgetrokken wordt voor het seizoen 83-84, betekent dat, dat 201 miljoen beschikbaar is voor de laatste 6 maand van 83. In de eerste zes maanden van 83 (seizoen 82-83) is reeds 240 miljoen uitgegeven (211 miljoen als voorschotten en 29 miljoen als saldo van 82). Op het begrotingsjaar van 83 is echter slechts 402 miljoen fr. ingeschreven. Waar kan het tekort van (240 + 201 = 441 - 402 =) 39 miljoen gevonden worden?"

"In de onderstaande tabel werd het seizoen 81-82 als basisgegeven genomen. 82-83 is een status quo. Het hogere bedrag is een gevolg van de stijging van de loonlast door het spel van indexering en anciënniteiten. Voor 83-84 en 84-85 zouden ons onderstaande bedragen bij een handhaving van een zuivere status quo moeten worden toegespeeld,

seizoen	subsidie	bedrag inlevering tov 81-82	% inlevering
81-82	422 milj.	20 milj.	5
82-83	454 milj.	52 milj.	12
83-84	490 milj.	88 milj.	18
84-85	530 milj.	128 milj.	25

Als wij er niet in slagen om volgend jaar (en seizoen) méér te bekomen dan de huidige 402 miljoen (en zo zou het er wel eens kunnen naar uitzien) leveren wij 25% in. Welk theater kan dat dragen? Ons lijkt de huidige handicap (88 miljoen) reeds moeilijk te nemen."

Enquête

Hoe zullen de gezelschappen bezuinigen? Een telefonische enquête bij

de groepen leverde volgende afslankrecepten op.

Personeelsbezuinigingen: bij A, B, en C bestaat de trend om overuren te vermijden (NTG o.a.) en administratief en technisch personeel dat afvloeit niet te vervangen (RVT o.a.). Sommige groepen zien af van gastacteurs (Arena, KJT o.a.). De D-groepen verlengen sommige contracten niet en laten medewerkers deeltijds stempelen (KINS, HTP o.a.).

Kleinere cast: heel algemeen klinkt bij D de kreet om stukken met kleinere bezetting te spelen.

Minder producties: het BKT stopt met het seizoen op 1 april 84 en o.a. Vertikaal en NVT brengen één productie minder uit.

Minder algemene- en produktiekosten: de programma's zullen dun zijn volgend seizoen. De publiciteit mager. De decors gammel. Zéér algemene tendens is dat. Het Brialmont (o.a.) wil minder reizen om energiekosten te drukken.

Verhoging eigen inkomsten: op meer geld door meer te reizen hopen o.a. Zwarte Komедie en De Kelk. En veel andere zullen zich nog meer te pletter werken. Meer opvoeringen. Met meer volk. Hopen ze.

Woede

De woede om de laattijdige besluiten van Poma is zeer groot. Domien De Gruyter driegt 'zijn bekende hoffelijkheid af te gooien' en de vergelijking met het defensiebudget scoort hoog.

De mening overheerst dat Poma en zijn staf, nogal blindweg hebben bezuinigd. Een logica waarom de ene groep 27% moet inleveren en de andere 3% extra krijgt kon niet gevonden worden.

Toch heerst bij een aantal groepen nog een vrij groot optimisme. Het goede liberale principe dat het geluk ligt aan de andere kant van de inspanning, maakt opgeld.

Nog dit

De meest bizarre maatregel lijkt het Kroontheater te treffen. Deze groep is verplicht van 5 naar 8 functies te vergroten, maar krijgt daarvoor wel 600.000 fr. minder. 'Grappig en zielig tegelijkertijd' zegt men in Limburg.

Wat deze maatregelen tot gevolg zullen hebben is een profielaantasting. Bijvoorbeeld: het KINS zal het moeilijk krijgen met zijn tent. Iedereen gaat boulevard toneel spelen met twee acteurs. Etc.

Loonnivellering komt voorlopig niet voor in de interne bezuinigingsplannen van de A, B en C-groepen. Enkel het RVT scheen in die richting — misschien, eventueel — te denken.

En hoe blauw zijn de Poma-besluiten? De groepen met een personele liberale binding kregen in 82-83 extra geld (Arena, Zwarte Komедie) of leveren relatief weinig in (Speeltheater, Zwarte Komедie, Arena). Het 'liberale' principe dat wie veel eigen inkomsten heeft ook veel subsidies krijgt lijkt vooral op te gaan voor Ensemble en TIL. Voor andere groepen is het principe niet gehandhaafd (Vormingstheater Vuile Mong).

Marianne Van Kerkhoven
Paul De Bruyne

"Op de keper
beschouwd
verdient
de staat veel
meer aan
cultuur dan
dat het kost"

Karel Poma

Uit een interview in Gazet van Antwerpen, 8 april '83, passus over de aanwending van kijk- en luistergeld, taxen op tickets e.d.